

litzà amb una passada d'octaves en clau de sol i una octava baixa al final. Tot acabà amb una gran ovació dedicada a Mary Jane, que es posà vermella com un tomàquet i recollí la partitura tota tremolosa per escapar-li-se de la sala. Els que més van picar de mans van ser els quatre joves de la porta que se n'havien anat a la saleta del darrere al principi de la peça, però havien tomat quan el piano emmudí.

Es preparava una contradansa. Havien aparellat Gabriel amb la senyoreta Ivors. Era una jove xerraire i natural, amb la cara pigada i uns ulls foscos prominents. Portava un cosset sense escot i al fermall que tancava el coll pel davant hi havia un emblema irlandès amb una divisa.

Quan van ser al seu lloc ella digué abruptament:

—Li hauria d'estirar les orelles, a vostè.

—A mi?—digué Gabriel.

Ella assentí greument.

—Què passa?—preguntà Gabriel divertit pel seu posar solemne.

—Qui és G.C.?—respongué la senyoreta Ivors, clavant-li la mirada.

Gabriel enrogí i estava a punt d'arrufar les celles interrogativament quan ella digué sense embuts:

—Oh, santa innocència! He vist que escritu per al *The*

Daily Express. I ara, no se'n dóna vergonya?

—I per què hauria d'avergonyir-me'n?—demana Gabriel tot parpellejant i mirant de somriure.

—Bé, doncs, a mi em sap greu per vostè—digué la senyoreta Ivors amb franquesa—. Mira que escriure per a un diari com aquell. No sabia que fòssiu probritànic.

Gabriel es quedà perplex. Era cert que escrivia una columna literària tots els dimercres a *The Daily Express*, per la qual li pagaven quinze xíl·lins. Però evidentment això no feia d'ell un probritànic. Els llibres que li enviaven per ressenyar eren quasi més benvinguts que no el xec raquíctic. Li agradava tocar les cobertes i passar les pàgines dels llibres acabats de sortir d'impremta. Garbé cada dia, en acabar les classes a l'escola, se n'anava a passejar pels molls cap a les llibreries de vell, la d'en Hichey al passeig Bachelor o la d'en Webb o d'en Massey al moll d'Aston, o la d'en O'Clohissey al carrer del costat. No sabia com afrontar aquella acusació. Li hauria volgut dir que la literatura no tenia res a veure amb la política. Però feia molts anys que es coneixien tots dos i havien seguit camins paral·lels, primer a la Universitat i després de professors: no li podia res-pondre amb paraules grandiloqüents. Va seguir parpellejant i forçant un somriure, i mormolà sense convicció que no hi havia res de polític a escriure ressenyes de llibres.

Quan els va tocar de fer el canvi de parella encara estava tot parat i desconcertat. La senyoreta Ivors amb un moviment ràpid li premé la mà efusivament i digué en to conciliador:

—De debò que tan sols era una broma. Vinga, ens toca canviar.

Quan van tornar a ser plegats ella començà a parlar de la polèmica sobre la Universitat¹⁶ i Gabriel es va sentir més tranquil. Una amiga seva li havia ensenyat la ressenya que Gabriel havia fet dels poemes de Browning. Fou així com s'havia assabentat del secret: però la ressenya li havia agradat moltíssim. I llavors digué d'improvís:

—Oh, senyor Conroy, li agradaria venir d'excursió a les illes d'Aran¹⁷ aquest estiu? Hi passarem tot un mes. Serà esplèndid, en ple Atlàntic. Hauria de venir. Vindran el senyor Clancy, i el senyor Kilkelly i Kathleen Kearney. També serà esplèndid per a la Gretta si vol venir. Ella és de Connacht¹⁸, no?

—Ho és la seva família —tallà Gabriel.

—Però vostè vindrà, oi que sí? —digué la senyoreta Ivors, agafant-lo pel braç insistentment amb la seva mà càlida.

—De fet —digué Gabriel—, he quedat per anar...

—Per anar on? —demana la senyoreta Ivors.

—Bé, sap, cada any faig una volta amb bicicleta amb alguns amics i llavors...

—Però, on va? —demana la senyoreta Ivors.

—Bé, acostumem a anar a França o a Bèlgica o potser a Alemanya —digué Gabriel molestr.

—I per què van a França i a Bèlgica —digué la senyoreta Ivors—, en lloc de visitar el seu propi país?

—Bé —digué Gabriel—, en part és per practicar llengües i en part per canviar.

—I no fóra millor practicar la nostra pròpia llengua, l'irlandès?¹⁹ —demana la senyoreta Ivors.

—Bé, si vol que li digui la veritat, sap, l'irlandès no és la meva llengua.

Els seus veïns s'havien girat per escoltar l'interrogatori. Gabriel es girà a dreta i esquerra inquiet, i féu un esforç per conservar la calma durant el reptre que li estava fent pujar els colors al front.

—És que no té una terra pròpia per visitar —continua

la senyoreta Ivors—, de la qual no en sap res, el seu propi poble i el seu país?

—Oh, si vol que li digui la veritat —li etzibà tot d'una en Gabriel— n'estic tip del meu país, tip de tot!

—Per què? —demana la senyoreta Ivors.

Gabriel no li va respondre perquè la seva etzibada l'havia encès.

—Per què? —repetí la senyoreta Ivors.

Havien de seguir endavant tots dos saludant les parcelles, i com que no havia rebut cap resposta, la senyoreta Ivors digué exaltada:

—No té una resposta, evidentment.

Gabriel mirà de controlar la seva agitació participant en la dansa de tot cor. Evità mirar-se-la perquè havia observat una expressió esquartera a la seva cara. Però quan es trobaren a la cadena el sorprengué sentir que li premien la mà amb força. Per un moment ella se'l mirà de reüll, interrogant, fins que somrigué. Llavors, tan bon punt la cadena tornà a engegar, es posà de punteres i li digué a cau d'orella:

—Probritànic!

→ Un cop acabada la contradansa Gabriel s'allunyà cap a un racó de la sala on seia la mare de Freddy Malins. Era una vella grossa i fluixa amb els cabells blancs. Tenia la veu esquarterada com el seu fill i quequejava una mica. Li havien dit que Freddy havia arribat i que estava bastant bé. Gabriel li preguntà si havia tingut una bona travessia. Vivia a Glasgow amb la filla casada i venia de visita a Dublín un cop l'any. Respongué plàcidament que havia tingut una travessia magnífica i que el capità havia estat